

Správa o činnosti Inovačného hubu Národnej banky Slovenska

apríl 2021 – marec 2022

Vydavateľ

© Národná banka Slovenska

Elektronická verzia

[www.nbs.sk/publikacie/
vyrocna-sprava-ih](http://www.nbs.sk/publikacie/vyroczna-sprava-ih)

Kontakt

Národná banka Slovenska
Imricha Karvaša 1 813 25 Bratislava
info@nbs.sk

Text neprešiel jazykovou úpravou.

Reprodukovanie na vzdelávacie a nekomerčné účely je povolené s uvedením zdroja.

ISSN 2644-7169 (ELEKTRONICKÁ VERZIA)

Obsah

Rok v číslach a spätná väzba	4
Úvod	5
1 Prehľad činnosti a získaných poznatkov	5
1.1 Poznatky získané NBS z činnosti IH NBS	5
1.2 Prínosy a výzvy	8
2 Verejné aktivity IH NBS	9
2.1 Propagácia IH NBS na Slovensku	9
2.2 Propagácia IH NBS v zahraničí	10
3 Výhľad do budúcnosti	10
Záver	11
Príloha	
Spôsob riešenia podaní	12
Zoznam grafov	
Graf 1 Predmet podnetov riešených v IH NBS	8
Graf 2 Porovnanie počtu podnetov za uplynulé tri roky	12

Rok v číslach a spätná väzba

16
prípadov

38 %
zahraničné
subjekty

83 %
hodnotí
konzultácie
ako užitočné

"Stretnutie bolo rýchlo zorganizované a mali sme možnosť komunikovať tému naprieč celým spektrom útvarov v NBS, čo bolo prínosné."

"Vynikajúca možnosť dostať rýchle odpovede a kvalitné poradenstvo priamo od NBS."

Spätná väzba

"Veľmi zaujímaví a fundovaní ľudia, ktorí v hube pracujú a to s veľkým záujmom."

"Inovačný hub NBS mi pomohol validovať môj podnikateľský zámer z hľadiska legislatívy."

Úvod

Inovačný hub NBS (ďalej len „IH NBS“) ponúka možnosť konzultácií ohľadom aplikácie regulácie na finančné inovácie. Experti zapojení do IH NBS pomáhajú inovatívnym spoločnostiam odstrániť právnu neistotu. Výsledkom týchto aktivít je rýchlejšie prenikanie inovatívnych produktov, služieb a riešení na slovenský finančný trh.

Táto správa sumarizuje tretí rok fungovania IH NBS. V období od 1. apríla 2021 do 1. marca 2022, ktorého sa týka táto správa, bolo v rámci IH NBS riešených 16 podnetov. Veľký záujem bol rovnako, ako v minulých rokoch, najmä o témy súvisiace s kryptoaktívami a alternatívnymi platbami. Novou riešenou oblasťou s veľkým potenciálom do budúcnosti je InsurTech.

Kľúčovou zmenou v treťom roku fungovania IH NBS však neboli len nové témy, ale predovšetkým vytvorenie nového nástroja na podporu inovácií – regulačného sandboxu. NBS otvorila regulačný sandbox 1. januára 2022, vďaka čomu sa zaradila do skupiny pro-inovačných orgánov dohľadu (v EÚ je dokopy 11. regulačných sandboxov). Regulačný sandbox vhodne dopĺňa paletu nástrojov na podporu finančných inovácií.

1 Prehľad činnosti a získaných poznatkov

1.1 Poznatky získané NBS z činnosti IH NBS

V priebehu tretieho roka fungovania IH NBS bolo dokopy riešených 16 podnetov. Ide o pokles oproti predchádzajúcemu roku (27). V rámci európskych inovačných hubov je situácia relatívne rôznorodá. V niektorých, ako je napr. grécky inovačný hub¹, počet prípadov medziročne klesá, v iných, ako je írsky inovačný hub², počet prípadov medziročne stúpa a v ďalších, ako napr. portugalský Finlab³, počet prihlášok jeden rok klesá a iný rok stúpa. Väčšina európskych inovačných hubov však nezverejňuje informácie o počte prípadov a preto nie je možné identifikovať žiadny prevládajúci trend.

Dá sa predpokladať, že pokles je dôsledkom toho, že veľká časť inovatívnych spoločností už v minulosti dostala odpovede na kľúčové otázky spojené s aplikáciou regulácie vo vzťahu k finančným inováciám. Dôvodom poklesu

¹ Annual report. FinTech Innovation Hub

² Innovation Hub 2021 Update

³ Portugal Finlab Report. 3rd edition

môže byť aj to, že tí záujemcovia, ktorí poznajú IH NBS ho už využili, a mnohé iné trhové subjekty, ktoré by mali záujem využiť IH NBS o tejto možnosti nevedia. Práve preto plánuje NBS aktívnejšie komunikovať informácie o IH NBS na stretnutiach s asociáciami, ktoré pôsobia na slovenskom finančnom trhu. Nie všetky subjekty, ktoré by mohli mať záujem využiť IH NBS sú však združené v asociáciách a preto plánuje NBS komunikovať ohľadom IH NBS aj prostredníctvom svojich sociálnych sietí. Tieto aktivity určite prispievajú k zvýšenému povedomiu o IH NBS, čo by sa mohlo prejavovať na náraste počtu riešených prípadov.

Ďalším faktorom, ktorý by mal priniesť nové podnety do IH NBS sú pripravované regulácie. Mnohé z nich už teraz vyvolávajú veľa otázok a preto je možné, že po schválení novej právnej úpravy (napr. v oblasti kryptoaktív) bude počet prípadov v IH NBS v ďalších rokoch narastať.

Podnety, ktoré prichádzali do IH NBS počas tretieho roka fungovania boli často pomerne širokospektrálne a zasahovali do viacerých oblastí. Rovnako ako minulé roky, išlo najčastejšie o prípady súvisiace s kryptoaktívami, platobnými službami a oblasťou prevencie pred legalizáciou príjmov z trestnej činnosti a financovania terorizmu (ďalej len „AML“). V treťom roku fungovania boli v rámci IH NBS riešené aj podnety z nových oblastí, ako sú udeľovanie ratingu či InsurTech.

V rámci podnetov sa objavuje aj nová perspektívna inovatívna oblasť, o ktorú majú subjekty záujem ...

Práve InsurTech je oblasť, ktorá v posledných rokoch vo svete výrazne získava na význame a svoje miesto si postupne nachádza aj na slovenskom finančnom trhu. Ide o spojenie tradičného odvetvia s novými technológiami, za účelom zefektívnenia procesov a zlepšenia klientskeho zážitku. V tejto súvislosti sa podnety diskutované na pôde IH NBS týkali najmä základných aspektov nastavenia obchodného modelu v súlade s reguláciou. Keďže uskutočnené konzultácie v oblasti InsurTech sa týkali zatiaľ len úvodných štádií podnikateľských nápadov, dá sa predpokladať, že inovatívne subjekty budú mať v budúcnosti záujem aj o ďalšie diskusie k týmto otázkam.

... ktorá úzko súvisí s významným trendom na finančnom trhu - digitalizáciou.

Otázky, ktoré sa subjekty v rámci problematiky InsurTech pýtali, sa dotýkajú najmä digitalizácie procesov a hľadáním alternatívnych spôsobov poskytovania služieb, napr. cez mobilnú aplikáciu. Digitalizácia spravidla nie je obmedzená iba na jeden typ produktov, ale týka sa širokého spektra služieb, ktorú chcú inovatívne spoločnosti ponúkať v užívateľsky prívetivej forme. Jeden z podnetov v oblasti InsurTechu napríklad súvisel s tým, že poistenie bolo súčasťou hypotekárneho úveru, ktorý by mal byť poskytovaný primárne v digitálnej podobe.

Ďalšou významnou témou bol crowdfunding ...

Záujem o konzultácie v oblasti crowdfundingu úzko súvisel s novou európskou reguláciou tejto činnosti, ktorá sa začala uplatňovať na jeseň 2021. Táto regulácia zásadným spôsobom mení fungovanie crowdfundingových platforiem, čomu sa musia existujúce spoločnosti prispôbiť. Nová právna úprava však zároveň otvára priestor pre vstup na trh aj pre nové subjekty, ktoré môžu využiť „passporting“ a pôsobiť tak voľne v rámci EÚ. Crowdfunding má významnú pridanú hodnotu pre celý slovenský trh, pretože dáva malým a stredným podnikom (ďalej len „SME“) alternatívu k bankovému financovaniu, ktoré je v EÚ dlhodobo dominantnou formou financovania. Slovenské spoločnosti, ktoré využili konzultáciu v rámci IH NBS si chceli primárne ujasniť aplikáciu novej regulácie na ich obchodný model. Tieto stretnutia mali pridanú hodnotu aj pre expertov NBS, ktorí sa vďaka nim mohli oboznámiť s novými inovátívnymi obchodnými modelmi predstavenými týmito spoločnosťami.

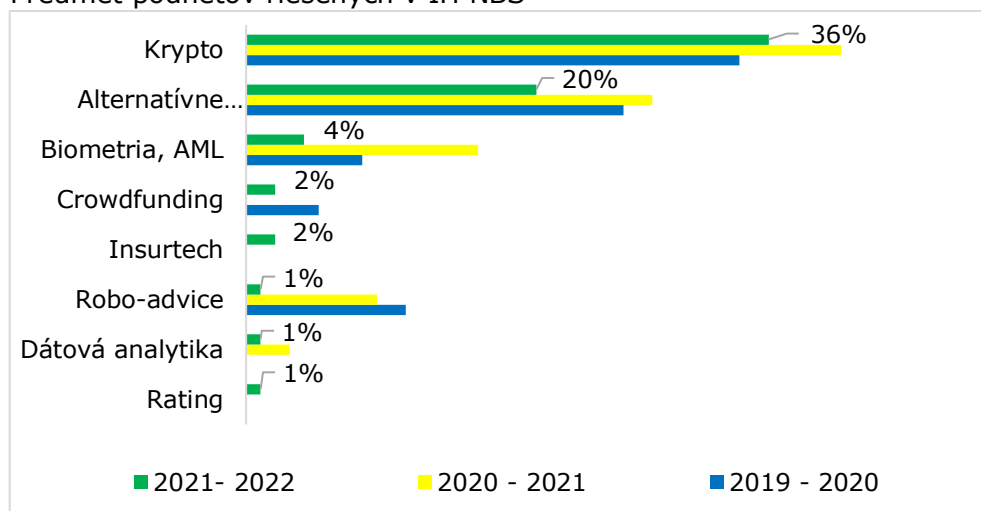
Najviac podnetov sa aj tento rok týkalo oblasti kryptoaktív ...

Tak ako po minulé roky, aj počas tretieho roka fungovania IH NBS prevažovali otázky súvisiace s kryptoaktívami. Najväčšia časť otázok sa týkala podmienok vstupu na slovenský trh. Na IH NBS sa však obracali aj zavedené kryptospoločnosti, ktoré konzultovali poskytovanie nových typov služieb. Limitom pri týchto konzultáciách je skutočnosť, že NBS v súčasnosti nevykonáva dohľad nad trhom s kryptoaktívami a slovenská legislatíva upravuje vo vzťahu ku kryptoaktívam iba čiastkové oblasti (dane a AML). Aj z tohto dôvodu sa diskusie týkali najmä presahu poskytovaných služieb na regulovanú činnosť a základných podmienok pre podnikanie v tejto oblasti. Očakáva sa, že v tomto roku by mala byť schválená komplexná európska regulácia kryptoaktív (MiCA), ktorej ustanovenia určite vyvolajú veľa otázok a vďaka ktorej budú aj diskusie v rámci IH NBS vo vzťahu ku kryptoaktívam omnoho konkrétnejšie.

... pričom otázky kladú ako domáce tak aj zahraničné subjekty.

Práve v oblasti kryptoaktív prevažujú v rámci IH NBS podnety od zahraničných subjektov, ktoré často získavajú prvý kontakt so slovenským trhom prostredníctvom diskusii s NBS. IH NBS je tak pre niektoré subjekty prvým krokom pri vstupe na náš finančný trh. Záujemcovia sa vďaka IH NBS dostanú k aktuálnym a hodnoverným informáciám o tom, čo musia splniť, ak chcú pôsobiť na slovenskom trhu, čo im umožňuje urýchliť celý proces. Aj tieto interakcie podčiarkujú význam IH NBS pre Slovensko.

Graf 1
Predmet podnetov riešených v IH NBS

1.2 Prínosy a výzvy

Spätnú väzbu pre tretí rok činnosti IH NBS získala NBS formou elektronického prieskumu. Odpovede poskytlo 6 respondentov.

Spoluprácu v rámci IH hodnotia subjekty pozitívne ...

Rovnako ako minulé roky väčšina subjektov, ktorá využila služby IH NBS ho považuje za vhodný nástroj na podporu inovácií. Z respondentov, ktorí sa zapojili do prieskumu zdieľa tento názor až 83 % subjektov. Spoluprácu s IH NBS hodnotili subjekty, ktoré sa zapojili do prieskumu, ako výbornú (33 %), či dobrú (50 %). Jeden respondent sa nevedel k tejto otázke vyjadriť. Subjekty zapojené do prieskumu sa väčšinovo (83%) vyjadrili, že z NBS dostali v primeranom čase užitočné odpovede, ktoré zodpovedali očakávanej kvalite. Všetci respondenti, ktorí sa zapojili do prieskumu plánujú aj v budúcnosti využiť IH NBS.

Objavili sa aj kritické odpovede a námety na zlepšenie

Jeden subjekt sa vyjadril, že odpovede na svoje otázky nedostal v primeranom čase. Iný subjekt sa vyjadril, že odpovede z IH NBS pre neho neboli užitočné. Problémom mohli byť v oboch prípadoch nesprávne nastavené očakávania na strane záujemcu. Úlohou IH NBS nie je nahrádzať činnosť ekonomických a právnych poradcov. Z tohto dôvodu by záujemcovia o spoluprácu nemali očakávať, že NBS okamžite zodpovie na položené otázky a zároveň za subjekt komplexne dorieši nastavenie obchodného modelu v súlade s právnym predpismi. Problematické sú často aj ponuky na ďalšiu spoluprácu. NBS musí ako orgán dohľadu k akýmkoľvek ponukám na užšiu spoluprácu pristupovať relatívne zdržanlivo, aby svojím konaním nezáškodňovala niektoré trhové subjekty.

Viacere subjekty tiež ponúkli námety na zlepšenie IH NBS. Jeden subjekt navrhol, aby spolupráca prebiehala v rámci dedikovaného informačného systému. Iný subjekt by privítal diskusie vo forme webinárov. Objavila sa aj požiadavka na opakované konzultácie s užším okruhom expertov NBS.

... na ktoré NBS aktívne reflektuje.

Konkrétnym dôkazom reakcie na podnety z IH NBS je spustenie regulačného sandboxu. Tento nový nástroj na podporu inovácií umožňuje účastníkom viesť opakované konzultácie s užším okruhom expertov NBS, presne tak, ako je vo vyjadreniach uvedených vyššie požadované. Nešlo však len o výzvu jedného subjektu. Trh, širšia odborná verejnosť ako aj Ministerstvo financií Slovenskej republiky už dlhšie NBS vyzývali, aby zriadila regulačný sandbox. NBS preto usporiadala verejnú konzultáciu a aj na základe jej výsledkov regulačný sandbox v januári 2022 zriadila.

2 Verejné aktivity IH NBS

2.1 Propagácia IH NBS na Slovensku

V máji 2021 zorganizovala NBS prvý ročník podujatia „Slovenský finančný trh a INOVÁCIE 2021“ v rámci ktorého boli predstavené výsledky prieskumov NBS týkajúcich sa finančných inovácií, na ktoré nadväzovali panelové diskusie medzi zástupcami trhu a zástupcami regulátora.

V októbri 2021 sa už tradične konala FinTech konferencia - *Finweek*. Tento rok sa podujatie zameralo na viaceré nosné témy, ako sú regulácia kryptoaktív, digitálne meny centrálnych bánk, budovanie FinTech ekosystému či zvyšovanie finančnej gramotnosti. O týchto témach diskutovali zástupcovia trhu, ale aj verejného sektora, vrátane NBS, ktorá bola aj oficiálnym partnerom podujatia.

FinTechová asociácia *FINAS* zorganizovala za uplynulý rok viacero stretnutí, na ktorých sa zúčastnili aj zástupcovia NBS. Témami boli napr. licencovanie v sektore platobných služieb či spustenie regulačného sandboxu NBS. Tieto podujatia zároveň predstavujú ideálnu príležitosť na networking a neformálnu diskusiu so zástupcami trhu.

V roku 2021 podpísala NBS Memorandum o spolupráci s FinTech akceleratorom – *FinTech Hub Slovensko*. Konkrétnymi príkladmi tejto spolupráce boli viaceré workshopy organizované FinTech Hub-om, na ktorých sa zúčastnili aj zástupcovia NBS. Témou workshopov boli napr. AML riziká súvisiace s poskytovaním služieb kryptoaktív či povoloacie konania NBS v oblasti platobných služieb. Workshopy sa ukázali ako vhodný nástroj na rozprúdenie otvorenej diskusie o inovatívnych témach.

Vzhľadom na to, že už tretí rok po sebe v rámci IH NBS prevažujú podnety z oblasti kryptoaktív, snaží sa NBS v rámci podpora rozvoja finančných inovácií aktívne pôsobiť v tejto oblasti. V roku 2020 NBS [zmapovala](#) poskytovateľov služieb kryptoaktív pôsobiacich na slovenskom trhu. Koncom roka 2021 NBS na túto aktivitu nadviazala [Prieskumom kryptoaktív a digitálneho eura](#).

2.2 Propagácia IH NBS v zahraničí

V októbri 2021 sa za účasti zástupcu NBS uskutočnilo online podujatie „*Central Banking Autumn meetings*“, zamerané na vplyv FinTechu na štruktúry, autonómiu, rozhodovacie procesy či transparentnosť zo strany centrálnych bánk.

Zástupcovia NBS sa aj počas tretieho roka fungovania IH NBS aktívne zapájali do spolupráce so zahraničnými orgánmi dohľadu v rámci činnosti Európskeho fóra sprostredkovateľov inovácií (ďalej len „EFIF“), ktoré združuje európske inovačné huby a regulačné sandboxy.

Stretnutia v rámci EFIF boli zamerané na fungovanie jednotlivých sprostredkovateľov inovácií, na legislatívny vývoj na európskej úrovni, ako aj na praktické príklady aplikácie inovatívnych riešení, ktoré prezentovali zástupcovia konkrétnych firiem. Inovácie prezentované na EFIF sa týkali oblasti, ako sú RegTech, umelá inteligencia a blockchain.

Počas uplynulého roku bolo veľkou témou na stretnutiach EFIF – cezhraničné testovanie. Ide o možnosť testovať finančné inovácie naraz vo viacerých regulačných sandboxoch v rôznych štátoch, resp. informovať o priebehu testovania sprostredkovateľov inovácií v iných štátoch. EFIF na tento účel pripravila Procesný rámec pre cezhraničné testovanie, ktorý uľahčuje spoluprácu jednotlivých sprostredkovateľov inovácií. Následne v marci 2022 spustila Európska komisia tzv. „EU digital finance platform“, ktorá okrem iného umožňuje záujemcom jednoduchšie cezhraničné testovanie a jednotlivým sprostredkovateľom inovácií uľahčuje vzájomnú komunikáciu.

3 Výhľad do budúcnosti

Tretí rok fungovania IH NBS bol prelomový predovšetkým v tom, že NBS spustila regulačný sandbox. NBS tak má v súčasnosti k dispozícii viacero nástrojov na podporu rozvoja finančných inovácií. Prvým nástrojom je IH NBS, ktorý bude aj do budúcnosti základným pilierom, vďaka ktorému dostanú záujemcovia odpovede na konkrétne otázky aplikácie regulácie. Ďalším nástrojom, ktorý NBS spustila počas druhého roka fungovania IH NBS je spolupráca s podnikateľským akcelerátorom FinTech Hub. NBS v rámci tejto spolupráce pomáha s otázkami týkajúcimi sa regulácie začínajúcim podnikateľom, ktorí ešte len plánujú vstúpiť na slovenský finančný trh. Treťou

časťou tejto skladačky je regulačný sandbox, v rámci ktorého môžu dostať podnikatelia komplexnejšiu pomoc s nastavením svojho inovatívneho finančného produktu, služby či riešenia v súlade s reguláciou, ako aj s následným praktickým otestovaním tejto finančnej inovácie.

Všetky tieto aktivity budú pokračovať aj do budúcnosti, plus sa k nim pridá aj rozmer cezhraničnej spolupráce. V súčasnosti sa na európskej úrovni rozbieha tzv. cezhraničné testovanie, ktoré záujemcom umožní súčasne testovať svoje finančné inovácie v rôznych členských štátoch. NBS sa vďaka spusteniu regulačného sandboxu do tejto iniciatívy bude aktívne zapájať. Vďaka cezhraničnému testovaniu môžu na Slovensko prísť zahraničné inovatívne spoločnosti, pre ktoré náš trh doteraz nebol dostatočne zaujímavý.

V blízkej budúcnosti sa očakáva aj schválenie európskej regulácie kryptoaktív. Sektor, ktorý bol doteraz do veľkej miery neregulovaný sa bude musieť prispôbiť novým pravidlám. Dá sa predpokladať, že poskytovatelia služieb kryptoaktív budú mať najmä prvé roky množstvo otázok ako prakticky aplikovať túto novú reguláciu na ich obchodné modely a za týmto účelom sa budú v ešte výraznejšej miere obracať na IH NBS a na regulačný sandbox.

Záver

Počas tretieho roka fungovania IH NBS sa potvrdili trendy z minulých rokov. Veľký záujem pretrváva najmä o témy súvisiace s kryptoaktívami a platobnými službami. Novou riešenou oblasťou s veľkou perspektívou do budúcnosti je InsurTech, pri ktorom sa spája tradičné odvetvie poisťovníctva s novými technológiami.

Kľúčovou zmenou počas uplynulého roka bolo spustenie regulačného sandboxu. Vďaka tomu má NBS v súčasnosti k dispozícii viacero nástrojov na podporu inovácií, ktoré sa navzájom dopĺňajú a ktoré umožňujú záujemcom dostať cieľnú pomoc, akú potrebujú. NBS zároveň pokračuje v aktívnej spolupráci s FinTech asociáciami, ktoré sa každoročne rozrastajú a prichádzajú s novými iniciatívami zameranými na rozvoj trhu. Všetky tieto aktivity by mali prispieť k budovaniu inovačného ekosystému a zatraktívneniu slovenského finančného trhu v medzinárodnej konkurencii.

Práve v oblasti finančných inovácií je však kľúčový cezhraničný aspekt. Aj z tohto dôvodu, jednou z hlavných výziev do budúcnosti bude zlepšenie a zintenzívnenie spolupráce európskych inovačných hubov a regulačných sandboxov. Táto spolupráca by mala umožniť inovatívnym spoločnostiam jednoduchšie naberáť klientov v rámci celej EÚ a tým pádom rýchlejšie rásť a expandovať. Pre slovenských klientov by to malo znamenať širšiu a kvalitnejšiu ponuku finančných produktov a služieb.

Príloha

Spôsob riešenia podaní

V treťom roku fungovania IH NBS sa podnety riešili obdobným spôsobom ako doposiaľ. Z dôvodu pokračujúcej pandémie COVID-19 bola väčšina podnetov riešená on-line, prostredníctvom stretnutia cez MS Teams, prípadne boli zodpovedané písomnou formou. Najčastejšie boli riešené podnety súvisiace s kryptoaktívami, alternatívnymi platbami či s AML problematikou. Za uplynulí rok prišli aj podnety z doteraz neriešených oblastí, ako InsurTech, či udeľovanie ratingu. Jednotlivé podnety sa však častokrát netýkali len jednej z týchto oblastí, ale spravidla zasahovali do viacerých oblastí naraz, čo vyžadovalo spoluprácu medzi rôznymi expertami NBS.

K tejto spolupráci napomáhali aj stretnutia expertov NBS na úrovni Finrady. Tak ako po minulé roky, bolo ich účelom najmä zdieľanie informácií k rôznym inovatívnym aktivitám, ako sú prednášky, zasadnutia medzinárodných skupín, informovanie o dianí v oblasti FinTech na Slovensku a na európskej, resp. medzinárodnej úrovni.

Počas tretieho roka fungovania IH NBS bolo vybavených dokopy 16 rôznych podnetov, ktoré prichádzali ako cez emailovú adresu IH NBS (11 podnetov), tak aj cez emailovú adresu dohľadu (5 podnetov). Čo sa týka zdroja podnetov, 6 podnetov bolo zaslaných zo zahraničia a 10 zo Slovenska. Počas uplynulého obdobia sa konali spolu 4 telekonferenčné stretnutia cez MS Teams, ostatné boli zodpovedané písomne.

Graf 2

Porovnanie počtu podnetov za uplynulé tri roky

